

B C X

D-9a

Een tinnen zoutvat uit de XVe eeuw.

(PL. VIII.)

Wij vestigen de aandacht der verzamelaars van Vroeg Tin op het merkwaardig voorwerp op bijgaande photo vertoond. Het is een zoutvat van tin, waarschijnlijk uit de tweede helft der vijftiende eeuw (8 cm. hoog, 7 ½ cm. in doorsnede), kuipvormig, met scharnierend deksel. Het werd over enkele jaren te Antwerpen gevonden bij het afbreken van een gebouw in de buurt der Schelde.

Op het schilderstuk door Dieric Bouts (Haarlem ong. 1420. Leuven 1475), het « Paaschfeest » voorstellend (zijvleugel van het « Laatste Avondmaal », St. Pieterskerk, Leuven), ontwaart men het afbeeldsel van een dergelijk zoutvat tusschen de voorwerpen op de tafel uitgespreid.

Als vergelijking hebben wij eene photo toegevoegd van een iets sierlijker, doch gelijksoortig tinnen zoutvat, waarschijnlijk ook uit de XVe eeuw, dat in de beroemde verzameling Figdor, Weenen, thuis hoorde.

Zulke voorwerpen zijn zeer zeldzaam en tot heden zijn er ons slechts drie exemplaren van bekend. Tinnen zoutvaten schijnen reeds in de XIVe eeuw voor te komen. Oorspronkelijk was het zoutvat uiterst eenvoudig in vorm. Het was namelijk samengesteld uit een teerling uit grof brood gesneden en van boven uitgehold om er het zout in te plaatsen. Voor ieder dischgenoot was zulk een teerling met zout voorhanden. De geleidelijke ontwikkeling van het zoutvat en van het zout als voedingsbehoefte en... belastingsvoorwerp, levert stof voor boeiende studie.

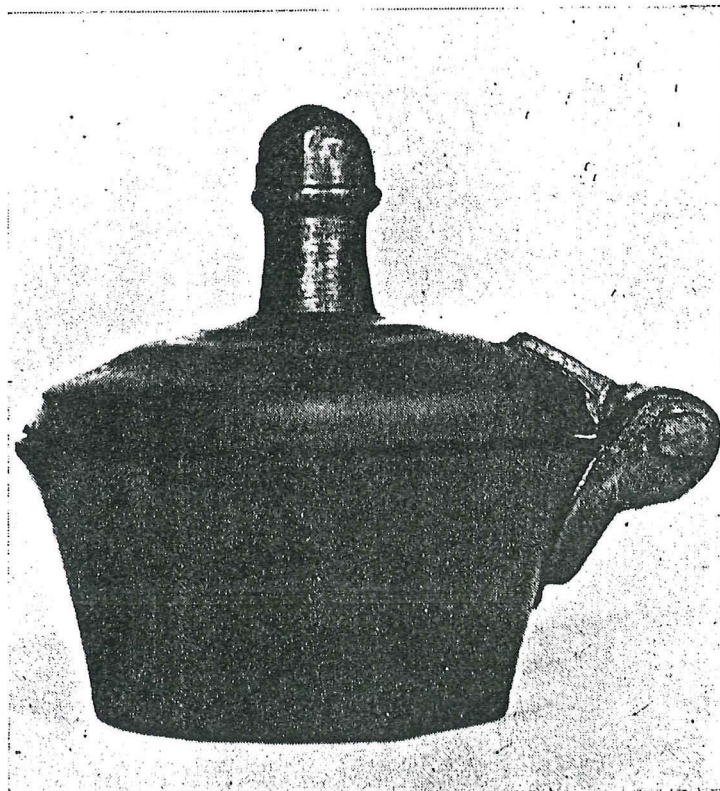
Het exemplaar dat te Antwerpen, zooals hooger gezegd, gevonden werd, draagt op den bodem een afdruk van een zilveren « Grootte », waarschijnlijk van Jan III, Hertog van Brabant (1312-1355). Niets belet dat men zulk muntstuk in de XVe eeuw voor de afdruk in quaestie gebruikt heeft, misschien enkel op grond van de (veronderstelde) prophylactische eigenschappen van het kruis, dat op een der zijden van dit muntstuk voorkomt.

L. Kesteloot

* Verzameling Mevrouw du Caju, Antwerpen.

1. Tinnen zoutvat der 15^e E. (Verz. Figdor, Weenen).

2. Tinnen zoutvat der 15^e E. (Verz. Mevr. du Caju, Antwerpen).